

Een jaar van economisch herstel en aanzienlijk meer vertrouwen in de economie. De begin 2017 door het CBS voorspelde economische groei van 1,7% werd uiteindelijk met circa 3,2 % ruim overschreden, hetgeen duidelijk te merken was aan het extra afvalaanbod. Met de uit met name Engeland afkomstige afvalimport voor afvalverbranding kwam er extra druk op de recyclingsector, die hierdoor moeilijk haar residu stromen kwijt kon. De noodzaak van een meer centraal gestuurd beleid voor stortontheffingen werd hiermee nog eens pijnlijk duidelijk en verdween er in 2017 dan ook veel midden-calorisch afval onbenut op de stort.

2017 met een hoog aantal startende ondernemingen en opvallend veel nieuwe managementadviesbureaus. Ruim de helft van dat aantal managementadviesbureaus werd overigens ook weer opgeheven.

En 2017 een jaar van vele nieuwkomers in het veld van de Circulaire Economie. Was afval eerst alleen het terrein van de afval- en recyclingbedrijven en regelstellende en toezichhoudende overheid, met 'circulariteit' betraden vele nieuwelingen massaal dit werkveld. Zou dat mede de oorzaak zijn van het hoge aantal startende managementadviesbureaus?

De investeringsbereidheid nam in 2017 in de recyclingsector sterk toe en zal naar verwachting in 2018 duidelijk zichtbaar worden. Hopelijk blijkt de overheid een betrouwbare partner en houdt ze vast aan haar visie gericht op de zo noodzakelijke circulaire economie.

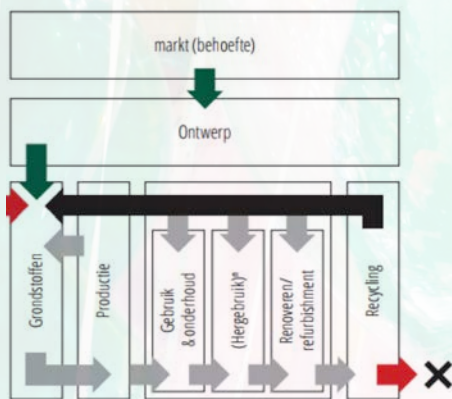
Believers en Dreamers

In 2017 is een stevige klus geklaard met zichtbare inbreng van BRBS Recycling. Transitieagenda's voor de Maakindustrie, Kunststoffen, Consumentengoederen, Voedsel en Biomassa en Bouw zagen het licht en werden op 15 januari 2018 aan staatssecretaris Stientje van Veldhoven van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werden aangeboden. Maar in alle hectiek rondom het optuigen van deze transitieagenda's tuimelden believers en dreamers soms wel over elkaar heen en werd het gezonde marktgerichte verstand nog wel eens vergeten. Veel activiteit, maar ook onbegrip, negatief sentiment en werd er ook heel wat meegestribbeld, zoals Derk Loorbach dat omschreef. Menigeen had het zelfs over chaos, een overheid die de regie niet zou nemen. Is dit een schoolvoorbeeld van de oud wetenschapsfilosoof en nobelprijs winnaar Ilya Prigogine uit zijn boek 'Order out of chaos', met het verhaal van de nieuwe dialoog tussen mens en natuur?

Uitgangspunt moet zijn economisch gedreven bedrijfsactiviteiten. Uit 'liefdewerk oud papier' is nog maar weinig business voortgekomen. Secundaire grondstoffen dienen in prijs en kwaliteit te kunnen concurreren met primaire grondstoffen, waarbij de vervuiler betaalt en wordt ontmoedigd wat we als maatschappij niet meer willen. Geen subsidies maar de juiste marktprikkels waardoor de markt zichzelf kan corrigeren.

Te veel vergezichten of de vlucht naar voren van sommige partijen leveren weinig of geen bijdrage in het hier en nu en de ontwikkeling van de circulaire economie.

Ook de R-Ladder mag geen excuus worden om de markt op te zadelen met, hoe zinvol op zichzelf, kleine initiatieven met een hoog aabaarheidsgehalte, maar op het grotere geheel uit beeld verdwijnt. Refuse op R-Ladder als pendant van preventie van de Ladder van Lansink. Alle andere R's zijn uitstel van executie. Daarom is blijvend aandacht nodig voor het verder innoveren van recycling, de basis van een circulair systeem zoals door BRBS Recycling in onder meer de transitieagenda Maakindustrie is bepleit.

Transitieagenda Maakindustrie circulaire Nederlandse maakindustrie

Regeren is vooruitzien

Zigzagbeleid in (bestuurs)perioden van 4 jaar is dodelijk voor het bedrijfsleven dat moet renderen, voor de maatschappij als geheel en goedbeschouwd ook voor de bestuurders.

BRBS Recycling heeft in 2017 dan ook gepleit voor het vasthouden het VANG beleid en het Convenant Meer en Betere Recycling en de behaalde resultaten hiervan op te nemen in de transitieagenda's. Reeds vele beleid trends zijn gepasseerd zoals de keten sluiten, recycling society, duurzaam inkopen, VANG, en nu de transitieagenda's en dadelijk de donut economie. Het is wellicht

zoals oud minister van EZ en oud bestuursvoorzitter van Akzo-Nobel Hans Wijers eens over Cradle to Cradle aangaf. "We doen er niets mee, maar goed dat het er is. Het is een modewoord en over een paar jaar is er wel weer een nieuw modewoord. Nieuwe termen met behoud van het oorspronkelijke gedachtengoed hebben veelal wel de functie van het hernieuwd aandacht vragen voor onze leefomgeving." Opvallend dat bij al deze termen recylen stevast zijn plaats opeist.

Regeerakkoord Rutte III

Over 'regeren is vooruitzien' gesproken. Vier dagen voor haar aantreden als staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat had BRBS Recycling het overleg met Stientje van Veldhoven. Een enthousiasmerende persoonlijkheid die, zo bleek weer, de recyclingsector een warm hart toedraagt en ook daadwerkelijk stappen wil zetten. Niet in haar regeerperiode, maar al in 2018 wil zij de in het Regeerakkoord opgenomen 1 Mton CO₂ reductiedoelstelling voor de recyclingsector gerealiseerd zien. Ambitieuw maar zeker haalbaar. Het is namelijk deze industrie, die aanzienlijke CO₂ reducties weet te realiseren door het energetisch zeer gunstig genereren van door de maakindustrie in te zetten secundaire grondstoffen en aldaar ook weer CO₂ reduceren. Vraag: Wie krijgt de CO₂-credits? De recyclingindustrie of de maakindustrie?

Dat het - ergens over gaat - heeft BRBS Recycling al eens door het Copernicus Institute laten vaststellen in het rapport Saving Materials. Nu al realiseert de recyclingindustrie meer dan 4,5 Mton CO₂ reductie en circa 73 PJ energiebesparing en er nog veel meer te behalen. Dit bevestigt TNO in haar onderzoeken, waarmee de recyclingindustrie ook een aanzienlijke toename van de werkgelegenheid oplevert. BRBS Recycling heeft zich hiermee in relatie tot klimaatdoelstellingen als recyclingsector in 2017 als interessante partner voor de overheid getoond.

En uiteraard is recycling in het kader van de grondstoffenzekerheid een deel van de oplossing en hoeft er niet per definitie te worden uitgeweken naar alternatieve grondstoffen of in geopolitieke zin stabielere landen.

Contacten met de overheid

Door de nauwe contacten van BRBS Recycling met relevante ministeries van Infrastructuur en waterstaat, Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken zijn door BRBS Recycling in 2017 voor de recyclingindustrie van belang zijnde aspecten ingebracht in onder meer de Omgevingswet, de diverse dossiers uit het Van Afval Naar Grondstoffen (VANG) beleid. Verder stond 2017 sterk in het teken van het Grondstoffenakkoord en de ontwikkeling van de vijf transitieagenda's.

In 2017 heeft BRBS Recycling met de inbreng van haar leden intensief samengewerkt met Inspectie Leefomgeving en Transport. Doelstelling was te komen tot een verbeterde en snellere afhandeling van EVOA-beschikkingaanvragen. Op 2 november 2017 heeft hiervoor onder meer een overleg plaatsgevonden met inspecteur-generaal Jan van den Bos bij het bedrijf Sortiva te Alkmaar. Verwacht wordt dat begin 2018 de gehele sector hiervan de vruchten zal gaan plukken.

Met betrekking tot de noodzakelijke exportheffing voor restafval naar buitenlandse afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) heeft BRBS Recycling eind 2016 een werkbezoek voor de ministeries van Financiën en Infrastructuur en Milieu in Vlaanderen georganiseerd. Met inbreng van BRBS Recycling en gebaseerd op de Vlaamse praktijk zijn in 2017 de uitgangspunten voor een Nederlandse regeling voor een exportheffing vastgesteld. In het belang van de circulaire economie dient enkel op restafval voor AVI's belasting te worden geheven. Een en ander in lijn met het op 13 november 2014 in de Tweede Kamer breed gesteunde "Nader gewijzigde Amendement Nr. 69 (34 002) van de leden Dijkgraaf en Koolmees ter vervanging van dat gedrukt onder Nr. 49.

Op 10 april 2017 het werkbezoek van oud staatssecretaris Sharon Dijkgraaf aan Renewi Van Vliet Contrans te Wateringen en op 16 oktober het werkbezoek van de huidige staatssecretaris Stientje van Veldhoven aan Recycling Combinatie REKO. Waar de een in het kader van meer en betere recycling spreekt over "slimme regelgeving" spreekt de ander over "net even andere prikkels". Beiden waren overtuigd dat voor verdergaande recycling er "massa moet komen" en een haalbare business case voor recyclingbedrijven. Dijkgraaf gaf nog aan dat er wellicht partijen zijn die de doelen in 2030 en 2050 van het Grondstoffenakkoord, "die men zelf niet meer meemaakt", veiliger vinden en zag geen reden af te wijken van de VANG afspraken. Stientje van Veldhoven, geïnteresseerd in hoe Ierland invulling geeft in meer en betere recycling en de recyclingindustrie aldaar een enorme boost geeft, was onder de indruk van de "mooie schone" grondstoffen tijdens haar rondleiding bij Recycling Combinatie REKO en slot haar werkbezoek af met "Een nuttig gesprek".

Initiatief Next Level afval- en recyclingindustrie

Het Rijksbreed programma Circulaire Economie stelt stevige uitdagingen aan de afval- en recyclingsector. BRBS Recycling is ervan overtuigd dat de afval- en recyclingsector één gezamenlijke visie dient te genereren om de nieuwe werkelijkheid, die wordt geschetst voor 2030 en 2050, ten volle te kunnen benutten. BRBS Recycling ervaart dat de sector zich in een fase bevindt waarin wrijving tot nieuwe glans moet worden gebracht. Reden voor BRBS Recycling om in 2017 het initiatief te nemen voor het Next Level afval- en recyclingindustrie overleg, waarin naast BRBS Recycling, de Vereniging van Afvalbedrijven, NVRD en FHG zich buigen over:

- Een goede analyse van de transitieaspecten voor de sector.
- Benoemen van kansen en bedreigingen.
- Benoemen waar de overheid een rol kan/moet spelen.

Het op 16 maart 2015 ondertekende Convenant Meer en Betere Recycling (MeBR) zal volgens BRBS Recycling iets meer focus behoeven en verschil van aanpak tussen materiaal/product specifieke afvalstromen en (nu nog) gemengde afvalstromen zoals huishoudelijk en bedrijfsafval, waarbij nog een grote slag in circulariteit gemaakt moet en kan worden. Materiaal/product specifieke afvalstromen kunnen in de vorm van ketenprojecten een fase verder gebracht te worden. Voor huishoudelijk afval is er het goedlopend programma VANG Huishoudelijk afval. Voor bedrijfsafval en daar aan gerelateerde gemengde afvalstromen lopen diverse projecten binnen het Convenant MeBR, waarbij iets meer focus noodzakelijk is en mogelijke integratie met transitieagenda's.

Voortgang Convenant MeBR

Op basis van de ervaringen uit 2015, 2016 en 2017 zal binnen het Convenant MeBR meer focus in de vele acties gebracht moeten worden. Binnen deze focus vallen voor wat betreft BRBS Recycling Hoogwaardige recycling, Ruimte in Regels, Circulaire aanpak KWD, GHA en BSA en Ecodesign en Design for recycling. In 2017 is het aan de vasthoudendheid van BRBS Recycling te danken dat een van de meest belangrijke projecten voor de recyclingindustrie weer is 'vlot getrokken'. Binnen het Convenant MeBR domineerde terecht de discussie rondom het project Circulaire aanpak KWD, GHA en BSA. Sinds 2015 zijn goede inzichten verworven en kansrijke opties in beeld gebracht, waarmee een betere en marktgerichte aanpak voor deze afvalstromen gegeneerd kan worden. Het zijn met name RWS Leefomgeving en het ministerie van IenM/IenW, die met kennis van zaken sterk positief sturende invloed hebben gehad, waardoor in 2017 voor wat betreft het Convenant MeBR goede voortgang is geboekt.

Eind 2017 heeft BRBS Recycling zich opgeworpen als trekker voor het ontwikkelen van een borgingssysteem voor recyclebaarheid. Een eerste studie 'Sorteerbaarheid voor recycling van materialen in gemengde afvalstromen' is hiervoor in 2017 reeds gestart en zal in 2018 worden voortgezet.

Grootste afvalstroom gerecycled

Elk jaar weer realiseert de Nederlandse recyclingindustrie een klus, die zijn gelijke de wereld niet kent. Circa twintig miljoen ton puin, tien maal de inhoud van De Kuip, werd er in 2017 weer voor meer dan 99% hoogwaardig gerecycled.

Met recht een topprestatie, die de puinbreek-industrie samen met onder meer launching customer Rijkswaterstaat heeft geleverd en een die Nederland al in de jaren negentig van de vorige eeuw in de voorste gelederen plaatste van landen met een hoog ontwikkelde recyclingindustrie.

Met recyclinggranulaat als funderingsmateriaal worden direct primaire funderingsgrondstoffen uitgespaard. Minder bekend is echter dat met recyclinggranulaat dusdanig sterke funderingen onder de Nederlandse wegennet worden gerealiseerd, dat de asfalt of betonnen toplaag centimeters dunner gedimensioneerd kan worden.

Een ruwe schatting leert dat hiermee circa 0,5 Mton! asfalt of beton per jaar bespaard wordt .

Waar Europa worstelt om haar doelstelling van 70% recycling van bouw- en sloofafval te realiseren met verkeerde oplossingen als backfilling, gaat de Nederlandse brekerindustrie de volgende fase in.

Met alle technische ontwikkelingen, veranderingen in en van de markt en nieuwe regelgeving vanuit Europa en in Nederland is het nodig dat een partij het overzicht behoudt en zich de kwaliteit van deze grote bouwgrondstoffenstroom aantrekt. BRBS Recycling is van nature de hiervoor gekwalificeerde instantie, die op technisch inhoudelijk gebied, ten aanzien van wet- en regelgeving en kwaliteitsbewaking de juiste partij, zo bleek ook in het afgelopen jaar.

Kwaliteit recyclinggranulaat goed geregeld

Met kennis van zaken heeft de Stichting Beheer BRL 2506 onder aanvoering van BRBS Recycling de beperkingen van de CPR (CE markering) in 2017 weten in te bedden in de certificatieregeling BRL 2506. En dit zonder dat gecertificeerd recyclinggranulaat inboet op kwaliteit. Het certificaat voor Deel 1 van de BRL 2506 blijkt hierin een onmisbare schakel. Zonder een dergelijk certificaat lopen opdrachtgevers het gevaar onkundig te worden gelaten over de kwaliteit en kan sowieso al niet gesproken worden over een grondstof, maar blijft betreffend recyclinggranulaat een afvalstof.

Milieu

In 2017 is in overleg met ILenT door BRBS Recycling het informatieblad "Aandacht voor toepassing" voor recyclinggranulaat opgesteld. Hierbij is onder meer ingegaan op PCB houdend afval, dat bij de afbraak van specifieke objecten in bouw- en sloofafval terecht kan. Leden van BRBS Recycling zijn hiermee weer beter geïnformeerd en werken vanuit het voorzorgprincipe door kennis te hebben van de samenstelling van aangeboden afvalstromen. Resultaat is nog beter op de vraag van de afnemer afgestemde grondstoffen.

Webtool

In het afgelopen jaar zijn diverse commerciële partijen gestart met de ontwikkeling van handige applicaties inzake de BRL 2506 'Recyclinggranulaten voor toepassing in beton, wegenbouw, grondbouw en werken'. BRBS Recycling ziet dit als een wenselijke ontwikkeling, waarbij leden als vanzelfsprekend volledig vrij zijn om met elke commerciële partij in zee te gaan. Als belangenbehartiger laat BRBS Recycling een dergelijke ontwikkeling aan de markt.

Granulaat in beton

In de diverse gremia als NEN-commissies, Stichting Komo, Stichting Beheer BRL 2506, op gemeentelijk, provinciaal en rijksniveau investeerde BRBS Recycling in 2017 om de toepassing van recyclinggranulaat in beton tot een succes te maken.

Steeds meer recyclinggranulaat wordt als toeslagmateriaal in beton toegepast. 2017 was het eerste jaar van de door BRBS Recycling ontwikkelde Mia/Vamil regeling C6311 'Duurzame beton(product) met tenminste 30% gerecycled content' in de vorm van betongranulaat, ecogrind en of ballastgrind. Het aantal aanvragen is hoopgevend en voor de overheid interessant genoeg om deze regeling ook in 2018 te laten voortbestaan. Ondertussen dient zich al de derde fase in de verwerking van puin aan. Op verschillende plekken in Nederland wordt gewerkt aan het volledig terugbrengen van puin in haar oorspronkelijke componenten zand, grind, bindmiddel, vulstof keramiek. Het lag dan ook in de lijn van de verwachtingen dat bij de uitverkiezing van Circular Award 2018 voor de Bouw deze techniek in de prijzen zou vallen.

Afspraken met de betonsector

Met de betonmortel en -producten brancheverenigingen (Betonhuis) wordt sinds 2005 in goede harmonie overleg gevoerd. In 2017 is getracht om tot kwaliteits- en volumeafspraken te komen ten aanzien van toepassing van betongranulaat in beton.

Veel is reeds bereikt zoals Beton Bewust, waarin toepassing van recyclinggranulaat in beton is opgenomen. Met betrekking tot de kwaliteit van te accepteren recyclinggranulaat lijkt de betonsector geen onderscheid te willen maken tussen verschillende betontoepassingen en 'kiest' zij voor de hoogste kwaliteit. Dit heeft echter het gevaar in zich dat onvoldoende volume kan worden geproduceerd. BRBS Recycling acht het van belang meerdere kwaliteiten te kunnen leveren. Met de in de BRL 2506 gedefinieerde kwaliteitsklasse is hier reeds op ingespeeld, waarbij nog de mogelijkheid is aanvullende afspraken tussen contractanten te maken. BRBS Recycling stuurt op goede afspraken met de betonsector, zonder verspilling van overgekwalificeerd recyclinggranulaat.

Goed initiatief

BRBS Recyclinggranulaat heeft altijd de beton-keten netwerken ondersteund. Doelstelling van deze netwerken zijn een afgeleide van de belangen van BRBS Recycling. In 2017 zijn door betreffende netwerken bestekteksten ontwikkeld en werden steeds meer projecten uitgevoerd conform de hiervoor nieuw ontwikkelde Beoordelingsrichtlijn 'Bouwprojecten met duurzame beton'. Steeds meer gemeenten en provincies raken hierdoor vertrouwd met en enthousiast voor de toepassing van recyclinggranulaat in beton.

Betonakkoord

BRBS Recycling en haar leden hebben zich het afgelopen jaar vol ingezet voor een ambitieus Betonakkoord, dat op 30 oktober 2017 zou worden ondertekend. Voor de hele betonketen een prachtige kans een forse stap richting circulariteit te zetten. En een kans die, gezien alle technisch onderleggers van NEN normen en CUR aanbevelingen, zonder risico's is.

De aanvankelijke ambities uit het Betonakkoord zijn ondertussen echter geslonken tot een 'akkoordje'.

De drive moet dus echt komen van opdrachtgevers en een enkele betonproducent, die daadwerkelijk de schouders onder de circulaire economie willen zetten. Niet het transport, niet de zuiverheid, niet de continuïteit, niet de kwaliteit gooien roet in het 'circulaire eten' voor de beton, maar de echte wil om stappen te durven zetten. Lof voor al die gemeenten, die in 2017 op lokaal niveau tot zogenaamde betonakkoorden kwamen zoals de gemeenten Tilburg, Helmond, Eindhoven, 's Hertogenbosch, Breda en Nijmegen en de provincie Noord Brabant. Dat een en ander niet zonder slag of stoot gaat heeft de recyclingindustrie reeds jaren ondervonden. Maar samen met de opdrachtgevers gaat het uiteindelijk wel lukken om beton steeds meer circulair te krijgen.

Europa

Recyclinggranulaat heeft veel met Europese normen te maken. Reden voor BRBS Recycling om in de verschillende CEN-commissies sterk vertegenwoordigd te willen zijn als voorzitter, penvoerder of commissielid.

Resultaten hiervan zijn onder meer een vereenvoudigde categorie-indeling voor de samenstellingsproef EN 933-11 voor recyclinggranulaat. Als voorzitter van deze commissie heeft BRBS Recycling draagvlak gecreëerd om de proeven niet op de fracties kleiner dan 8 mm en voorwaardelijk voor drijvende bestanddelen te laten uitvoeren. Mooie winstpunten voor de (Nederlandse) recyclingindustrie.

Voor de CPR / Europese productnormen is BRBS Recycling 'focal point' van de NEN EN 13242 en daarmee trekker van de aanpassingen van de NEN 3832 'Korrelvormige materialen voor ongebonden en hydraulisch gebonden materialen voor civiel-technische werken en de wegenbouw'. Belangrijk punt hierin is om de Nederlandse definities als meng- beton- en metselwerkgranulaat in deze normen vast te leggen.

In het kader van de harmonisatie van milieunormen en analysemethoden voor recyclinggranulaat zijn de kolomproeven van belang. In Europa is vorig jaar gekozen voor een soort hybride kolomproef, waarbij de Nederlandse en de Duitse variant zijn gecombineerd. BRBS Recycling is er echter niet gerust op dat de juiste uitgangspunten in de verdere uitwerking worden meegenomen. Daarom heeft BRBS Recycling de Nederlandse overheid erbij betrokken, maar zal ook in Europese commissies en via de FIR haar inbreng hebben gericht op praktisch haalbare en goed geharmoniseerde testmethoden, zodat alle in Nederland opgebouwde kennis behouden en toepasbaar blijft.

Themabijeenkomst

Om leden over betreffende soms ingewikkelde materie op de hoogte te houden en aan te geven wat een en ander voor hen in de praktijk betekent, staat de vereniging diverse informatiekanalen ter beschikking. Daarbij was er in 2017 ook weer een sterk inhoudelijke themabijeenkomst voor leden specifieke over de BRL 2506.

FIR

De Fédération Internationale du Recyclage (FIR), waar BRBS Recycling lid van is, heeft in 2017 een sterke lobby gevoerd op de gebieden van onder meer HP14, Backfilling en BREF's. 'Ver weg' aspecten waar vroeg of laat ook de Nederlandse recycling-industrie mee geconfronteerd zal worden. Met betrekking tot HP14 heeft FIR de directe contacten met de Europese Commissie en loopt er onderzoek, waar ook BRBS Recycling bij betrokken is. Voorkomen moet worden dat puin/recyclinggranulaat onterecht het predicaat gevaarlijke afvalstof krijgt. Hiermee is nog eens het belang aangetoond dat ambtenaren van de Europese Commissie vanuit de praktijk de kennis aangereikt krijgen om goede wetgeving te kunnen ontwikkelen, waarmee recycling niet wordt tegengewerkt, maar juist gestimuleerd.

Middels de FIR is er regelmatig contact met Europese collega-verenigingen zoals onder meer BRB uit Duitsland en heeft BRBS Recycling zitting genomen in een technische commissie Milieu en Duurzaamheid van UEPG, de Europese vereniging voor primaire granulaten en partner van de FIR. UEPG heeft veel invloed in CEN/TC154, de Europese commissie die de normen voor recyclinggranulaat opstelt. Andere actuele issues zijn de evaluatie van de EVOA en afstemming van afvalwetgeving en wetgeving voor producten.

Arbeidsomstandigheden

BRBS Recycling is een van de partners van de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche, die vanaf 2008 een van de grootste Arbocatalogi ontwikkelde. De meeste activiteiten van BRBS Recycling rondom veilige werkomgeving concentreren zich dan ook rondom deze Arbocatalogus. Naast de door deze Stichting georganiseerde zaken worden leden over arbeidsomstandigheden via de nieuwsbrief en diverse overleggen geïnformeerd. In 2016 is de door BRBS Recycling ontwikkelde standaard RI&E in samenwerking met vakbond Het Zwarte Corps geactualiseerd. In 2017 is door BRBS Recycling een minimumstandaard voor sorteercabines ontwikkeld met betrekking tot arbeidsomstandigheden, klimaat en ergonomie. Vanwege de gewijzigde grenswaarden voor asbestvezels in de lucht is in 2017 door BRBS Recycling een aangepaste procedure ontwikkeld voor het omgaan met (onvrijwillig) binnengekregen asbesthoudend afval bij recyclingbedrijven.

Divers

Houtrecycling

Vroeg of laat wordt afvalhout verbrand met productie van duurzame energie. Door subsidie op het verbranden van (afval)hout geeft de overheid de markt volgens BRBS Recycling een verkeerd signaal af en wordt het doel van maximale CO₂ reductie uit biogeen niet gehaald. De door Rijkswaterstaat Leefomgeving uitgevoerde mLCA's ondersteunen deze gedachte. Reden voor BRBS Recycling om het Actieplan Bos en Hout mede te ondertekenen en als trekker van het onderdeel Cascadering haar inbreng te leveren in de transitieagenda Voedsel en Biomassa. Tevens is in 2017 met de partners NedVang en NBvT het Ketenproject Hout geïnitieerd.

Energie uit afval

Nederlandse AVI's verwerkten in 2016 iets meer dan 20% buitenlandse afval, terwijl Nederlands midden- en hoogcalorische reststromen vorig jaar ongebruikt werden gestort.

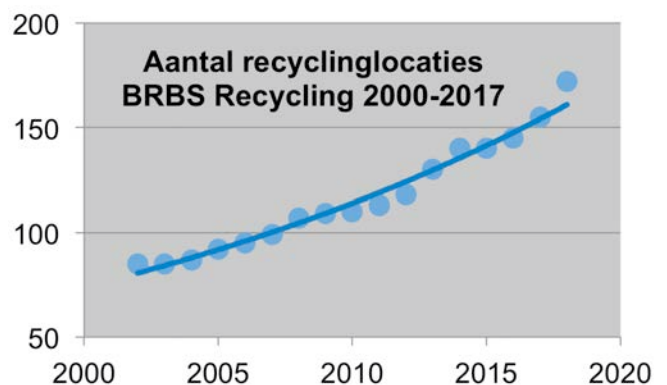
Reden voor BRBS Recycling de dialoog te zoeken met toezicht en handhaving en onderzoekt ze de mogelijkheden om in goede samenwerking met stakeholders tot een slimme en betere oplossing te komen. Ondanks dat de door BRBS Recycling voorgestelde wijziging in het LAP3 voor een extra staffel in de afvalhiërarchie niet kon worden gerealiseerd, ziet de markt goed mogelijkheden om èn meer te recyclen èn meer energie te benutten uit deze niet recyclebare reststromen.

EPS beter gerecycled

Samen met de direct betrokken partijen en eerst verantwoordelijke stakeholders is BRBS Recycling in 2017 de dialoog aangegaan om in het collectief broomhoudend EPS (piepschuim) uit de markt te gaan halen. Leden van BRBS Recycling zullen het deskundige en betrouwbare netwerk van inzameling en op- en overslag kunnen leveren, waarna betreffende afvalstof door het zeer innovatieve recyclingproces van PolystyreneLoop verwerkt kan worden en alle grondstoffen behouden blijven.

De vereniging

BRBS Recycling maakte als vereniging in 2017 een kleine groeispurt door. Waar andere verenigingen duidelijk te maken hebben gehad met een teruglopend in ledenaantal, BRBS Recycling niet. De laatste 15 jaar was er voor BRBS Recycling aldoor een licht groeiende belangstelling van recyclingbedrijven, die zich aansloten. 2017 was een uitzondering. Vorig jaar wist de vereniging 6 recyclingbedrijven te interesseren om zich aan te sluiten bij BRBS Recycling.

Deze brede belangstelling is van groot belang voor de slagkracht van de vereniging.

Als ondersteuning voor leden een uitspraak tijdens een recente nieuwjaarsbijeenkomst in Duitsland:

“Ach so Sie sind von BRBS, ein guter Verband ja.”

BRBS Recycling onderscheidt zich door haar evenwichtige positionering van de vijf archetypen van een professionele vereniging met de functies lobby, extern en intern bindende afspraken, zingeving en dienstverlening.

Bron van informatie

Leden worden gevraagd en ongevraagd voorzien van deskundige informatie via diverse kanalen zoals de tweewekelijkse nieuwsbrief, themabijeenkomsten, regio-bijeenkomsten, het Landelijk Centraal Overleg en de Ledenvergadering. Daarnaast wordt de zogenaamde ledenservice gemiddeld bijna 100 maal per jaar voor inhoudelijke vraagstukken door leden geraadpleegd en zeer gewaardeerd.

Met het oog op het verhogen van het kennisniveau en de vakbekwaamheid binnen de branche organiseert BRBS Recycling sinds 2003 jaarlijks diverse cursussen voor medewerkers van haar leden. De belangstelling voor het op maat gesneden cursusaanbod is door de jaren heen onverminderd groot. Elke jaar worden zes tot acht op de praktijk van leden gerichte cursussen aangeboden, waaraan gemiddeld circa 80 personen deelnemen zo ook in 2017.

2018

Duidelijk is dat het afval voorlopig blijft komen en er voor de sector mooie uitdagingen in het verschiet liggen.

Brekersector toekomstgericht

De brekersector maakt zich op voor een sterke toename van recyclinggranulaat in beton, waarbij het zwaartepunt zal komen te liggen op betongranulaat. Om voldoende gekwalificeerd betongranulaat te kunnen leveren is elk bedrijf op haar eigen wijze bezig dit gerealiseerd te krijgen. Zo heeft Twee “R” Recycling Groep in 2017 hiervoor een kleurscheidingsinstallatie geïnstalleerd. In het collectief zal BRBS Recycling in 2018 proberen om recyclinggranulaat te ontwikkelen met minder beton ter ondersteuning van de circulariteit van de betonketen.

Tevens zal BRBS Recycling haar steentje bijdrage aan de ontwikkeling van cursusmateriaal voor de Betonvereniging inzake de toepassing van recyclinggranulaat in beton.

Europa zal zoals gebruikelijk gevolgd blijven worden met onderwerpen als HP14 (definitie voor toxiciteit conform de European List of Waste) en er zal hiervoor samen met I&W een handreiking worden opgesteld. De harmonisatie van de milieuanalyses voor aggregates in Europa zal ook in 2018 een thema zijn. Leden worden voorbereid op de nieuwe door Europa vastgestelde geharmoniseerde milieuanalysemethoden.

Het Ministerie van I&W zal blijvend op haar (mede)verantwoordelijkheid worden gewezen om in Europa het belang van het Besluit Bodemkwaliteit te verdedigen en van alle op dit gebied geïnvesteerde en opgebouwde Nederlandse kennis en kunde.

Convenanten

BRBS Recycling zal inzetten op een Herijking van het Convenant Meer en Betere Recycling. De huidige acties in dit convenant dienen ten dienste te staan van de productie van secundaire grondstoffen, die in prijs – kwaliteit moeten kunnen concurreren met primaire grondstoffen. Hiervoor zal meer focus moeten worden aangebracht in het grote aantal acties, die onder het huidige convenant vallen. Meer nog dan voorheen zullen initiatieven vanuit het bedrijfsleven gegenereerd moeten (kunnen) worden, die zondig van de juiste faciliterende wetgeving wordt voorzien. Belangrijke en faciliterende projecten die nu reeds binnen het convenant lopen zijn onder meer Hoogwaardige Recycling, Ruimte in Regels en Ecodesign en Design for recycling.

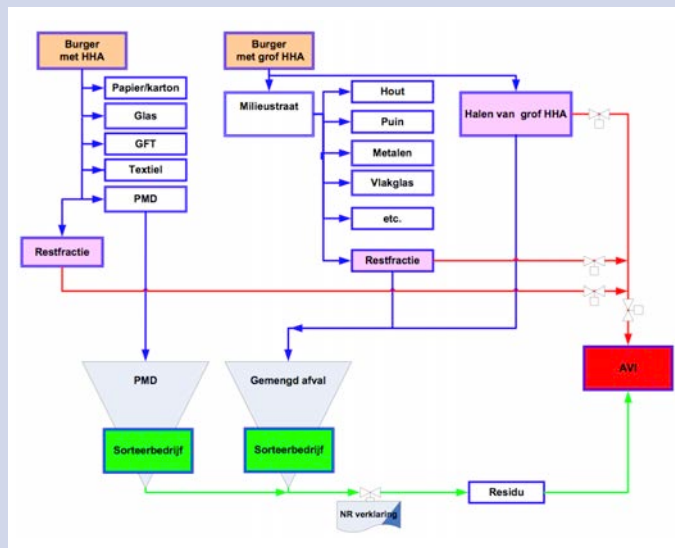
BRBS Recycling zal sterk inzetten voor het welslagen van het project Circulaire aanpak KWD, GHA en BSA.

Met de Stichting Dakmeester zal begin 2018 een convenant worden afgesloten, waarbij betonnen dakpannen van een nieuw leven in beton verzekerd zullen worden.

De thermische reinigingsbedrijven zullen in maart 2018 een convenant ondertekenen met de Vlaamse overheid, waardoor teerhoudend asfalt uit werken van de Vlaamse overheid in het vervolg in Nederland thermisch zal worden gereinigd.

Niet Recyclebaar

Om vast te stellen of een afvalstof nog recyclebaar is of niet, zal BRBS Recycling in 2018 inzetten op een borgingsystematiek, waarmee dit zal kunnen worden aangetoond. Hiermee dient te worden bewerkstelligd dat aanzienlijk (circa 2 Mton!) minder grof huishoudelijk afval, bedrijfsafval en bouw en sloopafval verbrand of gestort zal gaan worden en meer in prijs en kwaliteit concurrerende secundaire grondstoffen beschikbaar komen.

en naast andere zaken ook ...

De Transitieagenda's zullen vóór de zomer van 2018 door het kabinet zijn becommentarieerd, waarna uitvoeringsplannen worden opgesteld. Zonder een robuuste recyclingindustrie als stevige basis zal de Circulaire Economie zo lek zijn als een mandje. BRBS Recycling zal dan ook voor die tijd haar visie op de Circulaire Economie ontwikkelen. Met een inspiratie-dag voor leden zal deze visie worden aangepunt en uiteindelijk worden aangeboden aan staatssecretaris Stientje van Veldhoven.

Aangezien in de komende jaren een en ander zal gaan gebeuren met betrekking tot SDE subsidie op biogeen, zal BRBS Recycling in samenwerking met relevante partijen de recyclingsector voorbereiden op mogelijkheden van meer recycling van onder meer afvalhout, maar ook de maximalisering van energiebesparing en CO₂ reductie.

De maatregel betreffende het verhogen van het tarief op verbranden en storten van afvalstoffen per 2019, het verbreden van de grondslag en de invoering van de zogenoemde exporthoefting zoals aangekondigd in het Regeerakkoord Rutte III, zullen door BRBS Recycling proactief worden behandeld. Betreffende belasting kan, wil zij recycling niet in de weg staan, enkel van toepassing zijn op restafval bedoeld voor afvalverbranding of stort.

BRBS Recycling zal in 2018 een begin maken met het ontwikkelen van een visie op immobilisatie en hieraan gerelateerde aspecten, die van invloed kunnen zijn op de dagelijkse praktijk van recyclingbedrijven.

Om inzicht te krijgen in kwalitatieve en kwantitatieve gegevens van de recyclingmarkt voert BRBS Recycling haar benchmark uit. Deze zal in de loop van 2018 worden verbreed, waarbij RWS Leefomgeving en marktpartijen zullen worden gevraagd met een gezamenlijke inspanning tot een verbeterd en inzichtelijker systeem te komen.

Samen met haar leden en stakeholders, die geloven in een praktische, realistische en een op

